

Brøst og Mangler er en Følge, ikke af de Personer, der beklæde Ministerpladserne; det er en Følge af Systemet. Naar en Regjerings hele politiske Grundvold, naar en Regjerings hele politiske Eksistens er bygget derpaa, kun derpaa: at sidde paa sin Plads, fordi det vil sidde der; naar den ikke har nogen bestemt, positivt Formaal, som den vil gennemføre, som den sætter Alt ind paa at gennemføre, men kun sidder, fordi den ikke vil gaa, — da er det umuligt Andet, end at alt det Øvrige, der saaledes kun bliver underordnede Formaal, hinker gradvis mere og mere i Baggrunden og forsvindes. Jeg veed, at der fra den Side her i Salen, som jeg iøvrigt i mange Henseender staar nærmest, vil blive indvendt, at dette ikke er Tilfældet, at Ministeriet har sine Formaal, sin Opgave, sine positive Diemed. Nu vel, mine Herrer, jeg er ikke gammel her i Thinget, men det er dog faldet i min Lod i den korte Tid, jeg har havt Sæde her, at overbære ikke mindre end tre første Behandlinger af Finantsloven forinden denne. Ved hver af disse Leiligheder har jeg hørt dette Spørgsmaal henvendt til Regjeringen: Hvorfor sidder Regjeringen fremdeles paa sin Plads? Hvorfor har Regjeringen ikke i Mellemtiden benyttet sig af Leiligheden til at trække sig tilbage? Hvorfor hade vi fremdeles den Fornøielse at mødes Ansigt til Ansigt med den høje Regjering, og hvad venter den høje Regjering, at der kan komme ud af dette? Derpaa har jeg ufravigelig fra den høitærede Conseils-præsident hørt dette Svar: Dette Spørgsmaal er gjentaget saa tit, at jeg strengt taget er noget træt af at høre det; jeg sidder, og det veed ethvert Medlem her i Salen, fordi det er min Pligt at sidde her. Dette er Svaret! Det maa i det Hele siges, at vi ere komne til et Punkt, hvor Ministeriet ikke længer er et Ministerium; det er gaaet over til at blive en konstitutionel Institution. Det er jo ikke strengt taget lovformelig optaget som Led i Statsforfatningen: „Just dette Ministerium og intet andet skal sidde“, men faktisk er det Tilfældet. Jeg siger det ikke, fordi jeg vil rette nogen Anke imod det høje Ministerium, jeg vil endog saa gjerne forudsætte, at saaledes bør just et ret Ministerium at være. Jeg fremfører det kun som et Faktum, et Faktum, med hvilket vi maa regne. Jeg anser det derfor for at være fuldstændig unyttigt, om der fra dette Things Side, selv om det nærer den største Lyst dertil, og mulig har det største Ønske desangaaende, fremdeles at rette lignende Forespørgsler til det høje Ministerium, eller iøvrigt ved sin Fremgangsmaade at ville vise, at det, der egentlig ligger det nærmest paa Hjerte, er at faae Ministeriet

hjernet. Jeg tror, at, hvis vi desværre her i Landet ere komne til det Standpunkt, at der baade fra den ene og fra den anden Side, fra Høires saavel som fra Venstres, i Virkeligheden ikke er Tale om Andet end dette, der med et hyperbolisk Udtryk kaldes „Storpolitik“, men som med et langt sandere Udtryk maa kaldes „Smaapolitik“ — hvis det ikke kan negtes, at det ene politiske Parti fuldt saa meget som det andet i denne Henseende bærer sin Skyld, og at det ene ikke har et Støvgran, det kan lade det andet høre — saa er den Vej, ad hvilken vi maa søge at komme bort fra den Stilling, hvori vi befinde os, ikke den, fra Oppositionens Side at vedblive med at rette de Angreb mod Ministeriet, der nu engang have faaet Navn af „storpolitisk“. Der er Meget, som man i vore politiske Forhold snarest kunde søle sig frittet til at le over. I de aldeles besynderlige Doktriner, der gjøres gjældende med Hensyn til vor Statsret, er der Meget, som egentlig ikke kan opfattes uden fra den humoristiske Side. Men medens det er lykkeligt, at Menneffene under alle Livets Tilfælfelser ere istand til at møre sig, medens det er lykkeligt, at de ikke ere støbte af haardere Metal, end de ere, saa er det, naar man sætter sig hen en stille Time og grubler, dog windgaeligt, at den Jølelse suger op i Sindet, at alt dette er først og fremmest sørgeligt, og at hvis vi ikke formaa at føre os selv ind i andre Tilstande og andre Forhold, saa er enhver nok saa stærk Tvivl om vor Fremtid som Jolk ikke uden Berettigelse.

Det er ikke min Agt og mit Ønske at rette nogen Bebreidelse hverken til den ene eller den anden Side. Jeg tror, som jeg har sagt, at Ansvaret og Skylden er lige stor. Men det, jeg snarere skulde ønske — jeg er jo ung endnu og forsaauidt kan, man sige, haabefuld — det er at fæste Opmærksomheden paa, om der ikke kunde tænkes nogen Udvei ud af denne Tilstand. For mit Vedkommende staar det saaledes, at jeg anser det for saa godt som umuligt, at de to Partier indenfor Rigsdagen, saaledes som Forholdene staa, ville kunne enes om at komme til en lykkelig Forstaelse. Jeg tror ikke, at det er muligt; jeg tror ikke, at vi gennem vor egen indre Virksomhed ere istand til at arbejde os ud af den Klemme, hvori vi sidde fast. Jeg tror ikke, selv om der fra mange Enkeltes Sider udfoldes Bestræbelser i denne Retning, at de ville føre til Maalet. Det eneste Punkt, hvor jeg ser noget Spor af et Lysskint, det er i Haabet om, at det kan komme dertil, at den Magt, jeg engang tidligere har omtalt idag, den „offentlige Mening“, at den kunde vende sig med en saadan Su-